

I. Alapfogalmak:

1. Mi a vallás?

A vallás az Isten és felebarát iránti szeretet.

Lásd: Mk 12,28-31: minden parancsolatok között az első: szeresd az Urat, a te Istenedet ... a második hasonlatos ehhez: szeresd felebarátodat, mint magadat;

Mt 7,21: nem minden aki ezt mondja: Uram! Uram! - megyen be a mennyek országába, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát;

1János 4,21: az a parancsolat is van őtőle, hogy aki szereti az Istent, szeresse a maga atyjafiát is.

2. Miből ismerjük meg, hogy van Isten?

Akár a világot és a benne levő rendet nézzük, akár magunkat és a bennünk levő tehetségeket vizsgáljuk, arra a meggyőződésre jutunk, hogy van egy Isten, aki mindeneget teremtett, fenntart és igazgat.

3. Az Isten iránti szeretet miben áll?

Az Isten iránti szeretet az ő törvényeinek tiszteletében és azok teljesítésére való törekvésben áll.

A gyermek szüleit akkor tiszteli és szereti igazán, ha nekik engedelmeskedik és úgy viseli magát, hogy szeretetüket kiérdemelje. Hasonlóképpen mi is akkor tiszteljük és szeretjük Istent, ha neki engedelmeskedünk és akarata szerint törekedünk élni.

4. Mi a vallás célja?

A vallás célja az, hogy Isten és felebarát szeretete által lelkünket művelje, érzéseinket nemesítse s Isten és az ember szolgálatára buzdítson.

5. Szüksége van-e a vallásra az embernek?

A vallás célja nyilván mutatja, hogy a vallásra az embernek szüksége van; ezt mutatja az emberiség történelme is, melynek bizonyítása szerint nem volt soha nép, melynek vallása ne lett volna.

6. Hogyan jutottunk tisztább valláshoz?

A vallástörténelem tanítása szerint tisztább valláshoz úgy jutottunk, hogy Isten küldött felvilágosult, bölcs valláserkölcsei tanítókat, akik az értelemmel megegyezőbb, tisztább vallásos meggyőződésre vezettek.

Isten küldötteit prófétáknak, apostoloknak vagy vallásalapítóknak szoktuk nevezni.

A történelem folyamán istennek ilyen küldöttei voltak: Zoroaszter a perzsáknál, Konfucius a kínaiaknál, Buddha a hinduknál, Mózes és a próféták a zsidóknál, Mohamed az araboknál.

7. Ki volt Isten legnagyobb prófétája?

Isten legnagyobb prófétája Jézus volt, a keresztény vallás megalapítója. Ő tanított meg isten igaz ismeretére és szeretetére.

Lásd: Mert más fundamentumot senki sem vethet azon kívül, amely vettetett, mely a Jézus Krisztus. (1Kor 3,11)

8. Honnan ismerjük meg a próféták és Jézus tanításait?

A próféták és Jézus tanításait a Bibliából ismerjük meg. A Bibliát még Szentírásnak is szoktuk nevezni.

9. Mi a Biblia?

A Biblia 66 könyvből álló gyűjtemény az ókorból, melyeknek különbözők az íróik és a tartalmuk.

10. Hány része van a Bibliának?

A Bibliának két fő része van: Ószövetség vagy Ótestamentum és Újszövetség vagy Újtestamentum. Az Ószövetség 39, az Újszövetség 27 könyvet foglal magába.

11. Kik írták az ószövetségi könyveket?

Az ószövetségi könyveket Jézus születése előtt héber és arám nyelven írták a zsidó nép tanítói és prófétái.

12. Mit foglal magába az Ószövetség?

Az Ószövetség magába foglalja a zsidó nép valláserkölcsei törvényeit és a próféták tanításait.

13. Mi az Ószövetség alapvető tanítása?

Az Ószövetség alapvető tanítása Mózes tíz parancsolata, mely röviden így foglalható össze:

Egy az isten, csak őt imádd, bálványt ne csinálj és ne imádj. Isten nevét ne káromold, az ünnepnapokat szenteld meg. Tiszteld szüleid. Ne ölj. Ne paráználkodj. Ne lopj. Ne hazudj. Ne légy irigy.

Lásd a tíz parancsolat teljes szövegét 2 Mózses 20,1-17 versekben.

14. Kik írták az Újszövetségi könyveket?

Az újszövetségi könyveket Jézus halála után görög nyelven írták az evangélisták és az apostolok.

15. Mit foglal magába az Újszövetség?

Az Újszövetség első része: a Márk, Máté, Lukács és János szerinti evangélium magába foglalja Jézus életének történetét és tanításait; a második része az apostolok tanításait és munkáját ismerteti. Az Újszövetséget tartalmáról nevezik még evangéliumnak is, ami örömmüzenetet jelent.

16. Miért szükséges ismernünk a Bibliát?

A Bibliát azért szükséges ismernünk, mert a benne foglalt tanítások a keresztény vallás alapját és a keresztény élet útmutatóját képezik. Éppen ezért a Bibliát értelemmel és szeretettel kell olvasni és tanulmányozni.

Lásd: Ő pedig felelvén monda: meg van írva: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Istennek szájából származik. (Mt 4,4)

Mert amelyek régen megíratk, a mi tanulságunkra íratk meg, hogy békességes tűrés által és az írásoknak vigasztalása által reménységünk legyen. (Róma 15,4)

17. Hogyan nevezzük azokat, akiknek vallása Jézus tanításán alapszik?

Azokat, akiknek vallása Jézus tanításán alapszik, keresztényeknek nevezzük.

A "keresztény" név a latin "christianus" magyar formája; jelentése: jézusi, azaz Jézus követője.

Lásd: És lön, hogy ők egy egész esztendeig forgolódtak a gyülekezetben és tanítottak nagy sokaságot, és a tanítványokat először Antióchiában nevezték keresztényeknek. (ApCsel 11,26)

18. Egységes-e a kereszténység?

A kereszténység nem egységes. A történelem folyamán a keresztény vallás különböző felekezetekre oszlott. A világon élő keresztényeket azonban testvéri egységbe fogja össze Jézus tanítása.

Lásd: mert amiképpen a test egy és sok tagja van, az egy testnek tagjai pedig, noha sokan vannak, mind egy test, azonképpen a Krisztus is. Mert hiszen egy Lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltettünk meg, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok; és mindnyájan egy lélekkel itattattunk meg. (1Kor 12,12-13)

19. Miért szakadt a kereszténység különböző felekezetekre?

A keresztények között az ókorban, majd később a reformáció korában Jézus személyéről és tanításáról különböző felfogások keletkeztek. A felekezetek ezen különböző hitfelfogások követőiből alakultak ki.

20. Te milyen vallású vagy?

Én unitárius vagyok.

21. Ki az Unitárius Egyház megalapítója?

Az Unitárius Egyház megalapítója Dávid Ferenc.

22. Mit tudunk Dávid Ferenc életéről?

Dávid Ferenc a hagyomány szerint 1510 körül született Kolozsváron, iparos családból. Iskoláit Kolozsváron, Gyulafehérváron és Wittenbergben végezte. Miután külföldről hazajött, Besztercén, Petresen és Kolozsváron mint iskolaigazgató és lelkész működött.

23. Mi volt Dávid Ferenc életcélja?

Dávid Ferenc életcélja a tiszta jézusi kereszténység helyrealítása volt.

24. Miképpen törekedett Dávid Ferenc életcélját megvalósítani?

Dávid Ferenc életcélját úgy törekedett megvalósítani, hogy a tiszta jézusi kereszténységet szószékről, hitvitákon és könyvei által hirdette és terjesztette.

Dávid Ferenc munkatársai voltak: Heltai, Basilius István, Óvári Benedek, Bogáti Fazekas Miklós, Blandrata György stb.

25. Hogyan fogadta az ország népe Dávid Ferenc tanítását?

Az ország magyar ajkú népének nagy része, János Zsigmond fejedelemmel együtt, Dávid Ferenc mellé állott és az általa hirdetett tiszta jézusi kereszténység követője lett. Ezt a vallást isten egységéről "unitárius" vallásnak nevezték el.

Az "unitárius" latin eredetű szó (unus, unitas), jelentése: Isten oszthatatlan egységét valló egyistenhívő. Az unitárius elnevezés először az 1600. léczfalvi országgyűlés vallási határozatában fordul elő.

26. Az unitárius vallás elterjedésének mi a legjelentősebb eredménye?

Az unitárius vallás elterjedésének legjelentősebb eredménye a vallásszabadság törvényének kihirdetése volt 1568-ban, a tordai országgyűlésen. A világon először itt, Erdélyben mondták ki, hogy mindenki azt a vallást gyakorolhatja, amely felfogásával megegyezik, mert "a hit isten ajándéka".

Ennek a törvénynek a kimondásától számítjuk az Unitárius Egyház fennállását.

A vallásszabadság törvényét 1571-ben a marosvásárhelyi országgyűlés megerősítette.

A tordai országgyűlés határozata 1568-ban:

Urunk őfelsége miképpen ennek előtte való gyűlésibe országával közönséggel az religió dolgáról végezött, azonképpen mostan és ez jelen való gyűlésibe azont erősíti, tudniillik, hogy midőn helyükön az prédikátorok az evangéliumot prédikálják, hirdessék, kiki az ő értelme szerint és az közösség ha venni akarja, jó, ha nem pedig senki kényszerrel ne kényszerítse az ü lelke azon meg nem nyugodván, de oly prédikátort tarthasson, az kinek tanítása ő nékie tetszik. Ezért pedig senki az superintendensek közül, se egyebek az prédikátorokat meg ne bánthassa, ne szidalmaztassák senki az religióért senkitől, az elébbi constituciók szerént, és nem engedtetik ezt senkinek, hogy senkit fogsággal, avagy helyéből való priválással fenyögessön azt tanításért, mert az hit Istennek ajándéka, ez hallásból lézön, mely hallás Istennek igéje által vagyon.

27. Meddig szolgálhatta Dávid Ferenc a tiszta jézusi kereszténység ügyét?

Dávid Ferenc a tiszta jézusi kereszténység ügyét csak 1579-ig szolgálhatta; a vallásszabadság ellenségei ugyanis mint hitújítót holtig tartó börtönbüntetésre ítélték, Déva várába zárták, ahol 1579 november 15.-én meghalt.

Dávid Ferenc sírhelye ismeretlen. Szenvedélyeinek helyén, a dévai vár egyik börtöncellájában emlékoszlop őrzi nevét és hirdeti életművét.

28. Mi történt Dávid Ferenc halála után?

Dávid Ferenc halála után egyházunk történelmében nehéz korszak következett. Kezdetben a felekezeti türelmetlenség, később politikai elnyomás súlya is ránehezedett egyházunkra. Őseink, építés helyett önvédelemre kellett fordítaniuk minden erejüket. E

nehéz küzdelemben elveszett sok templomunk, egyházközségünk és híveinknek mintegy 3/4 része. A teljes megsemmisüléstől Isten gondviselése, a vallásszabadság törvénye és a hívek egy részének hősi kitartása mentette meg egyházunkat.

29. Meddig tartott ez a nehéz korszak?

Ez a nehéz korszak majdnem 300 esztendeig tartott. Azután, a történelem fejlődése rendjén szabadabb idők következtek. Egyházunk felszabadulva az elnyomás alól, összeszedhette megmaradt erőit és szabadabban építhette Istenországát. A hívek áldozatkészségéből templomok épültek; az egyháztagok száma megszorodott. Dávid Ferenc nevét szabadon lehetett emlegetni és szellemében prédikálni. Egyházunk 1879-ben, Dávid Ferenc halálának 300 éves évfordulója alkalmával, első esetben ünnepelhette meg alapítója emlékét.

30. Mi a te hitvallásod?

Az én hitvallásom ez:

Hiszek egy Istenben, az élet teremtőjében, gondviselő Atyánkban.

Hiszek Jézusban, Isten legjobb fiában, a mi igaz tanítómesterünkben.

Hiszem a szentlelket.

Hiszek az Unitárius Egyház hivatásában.

Hiszem a bűnbocsánatot és az örökéletet.

II. Isten

31. Mit értünk ezen: hiszek egy Istenben?

Midőn ezt mondjuk: hiszek egy Istenben, ezzel kifejezzük azt a meggyőződésünket, hogy van Isten és Ő mind lényegében, mind személyében egyetlenegy.

Istent az értelem is csak egynek tudja felfogni; Isten, mint legfőbb személyes valóság, egynél több nem lehet.

Isten oszthatatlan egységét tanítja a Biblia is.

Lásd: *Így szól az Úr ... Én vagyok az első és az utolsó, én rajtam kívül nincsen Isten.*
Ézsaiás 44,6

Halld Izráel: Az Úr, a mi Istenünk, egy Úr. 5 Mózes 6,4

Az Úr, a mi Istenünk, egy Úr. Márk 12,29b

Jézus pedig monda néki: miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egy, az Isten. Márk 10,18

Egy az Isten és mindeneknek Atyja, aki mindeneknek felette van és mindenek által és mindnyájatokban munkálkodik. Efézus 4,6

32. Hogyan fogjuk fel Istent?

Istent léleknek és szeretetnek fogjuk fel.

Az Isten lélek: és akik őt imádják szükség, hogy lélekben és igazságban imádják. János 4,24

Az Istent soha senki sem látta, az egyszülött fiú, aki az Atya kebelében van, az jelentette ki őt. János 1,18

Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság. 2Korintus 3,17

33. Ki lehet-e Istent ábrázolni?

Mivel Isten Lélek, őt képekben vagy szobrokban kiábrázolni nem lehet, ezért akik őt imádják - Jézus tanítása szerint - lélekben és igazságban imádják.

Lásd: Mivelhogy azért az Istennek nemzetsége vagyunk, nem kell azt gondolnunk, hogy aranyhoz vagy ezüsthöz vagy kőhöz, emberi mesterség és kitalálás faragványához hasonlatos Istenség. ApCsel 17,29

34. Miből ismerhetjük meg Istent?

Istent teremtő és gondviselő munkájából ismerhetjük meg.

35. Mit értünk Isten teremtő munkáján?

Isten teremtő munkáján azt értjük, hogy az egész világ és mindnyájunk élete Isten alkotása.

Lásd: Kezdetben teremté Isten az eget és a földet... 1Mózes 1,1...

Most pedig Uram, Atyánk vagy Te, mi sár vagyunk és Te a mi alkotónk és kezéd munkája vagyunk mi mindnyájan. Ézsaiás 64,7

Az Isten, aki teremtette a világot és mindazt, ami abban van, mivelhogy Ő mennynek és földnek Ura, kézzel csinált templomokban nem lakik. ApCsel 17,24

36. Mit értünk Isten gondviselő munkáján?

Isten gondviselő munkáján azt értjük, hogy Ő minden teremtményére gondot visel, Ő rendez mindent a legbölcsebb célok szerint és vezet a tökéletesedés útján Istenországa felé.

37. Hogyan tartja fenn Isten a világ rendjét és hogyan gondoskodik teremtményeiről?

Isten a világ rendjét törvényeivel tartja fenn, teremtményeiről is törvényei által gondoskodik. Isten törvényei tökéletes és örökkévaló törvények.

Az Úrnak törvénye tökéletes, megeleveníti a Lelket, az Úrnak bizonyágtétele biztos, bölcsé teszi az együgyűt. Zsolt 19,8

38. Milyenek mutatja Istent teremtő és gondviselő munkája?

Teremtő és gondviselő munkája Istent örökkévalónak, tökéletesnek, mindenhatónak, jónak, igaznak és irgalmasnak mutatja. Ezek a tulajdonságok mind Istennek atyai szeretetéből következnek.

39. Mit értünk azon, hogy Isten örökkévaló?

Azon, hogy Isten örökkévaló, azt, értjük, hogy Isten öröktől fogva megvolt és örökké meglesz.

Lásd: Régente fundáltad a földet, s az egek is a te kezed munkája. Azok elvesznek, de te megmaradsz, mindazok elavulnak, mint a ruha, mint az öltözet, elváltoztatod azokat és elváltoznak. De te ugyanaz vagy és a te esztendeid el nem fogynak. Zsolt 102,26-28

Mindenekelőtte hegyek lettek és föld és világ formáltaték, öröktől fogva mindörökké te vagy az Isten. Zsolt 90,2

40. Mit értünk azon, hogy Isten tökéletes?

Azon, hogy Isten tökéletes azt értjük, hogy minden alkotása és cselekedete a legjobb s a leghelyesebb, valamint az eszközök is, melyeket törvényeinek teljesítésére felhasznál, mindig a legalkalmasabban vannak megválasztva.

Lásd: Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok is tökéletes. Mt 5,48

Az Isten mélységét elérheted-e avagy a mindenhatónak tökéletességére eljuthatsz-e? Magasabb az égnél, mit teszel tehát? Mélyebb az alvilágnál, hogy ismerheted meg? Hosszabb annak mértéke a földnél és szélesebb a tengernél. Jób 11,7-9

41. Mit értünk azon, hogy Isten mindenható?

Azon, hogy Isten mindenható, azt értjük, hogy Isten mindent megtehet, amit akar, de törvényeivel ellenkezőt nem cselekszik.

Jézus pedig rájuk tekintvén, monda nékik: embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges. Mt 19,26

42. Mit értünk azon, hogy Isten jó?

Azon, hogy Isten jó azt értjük, hogy Ő minden teremtményével csak jót teszen, nemcsak a jókkal és érdemesekkel, hanem a büntetésre méltókkal is.

Ő pedig monda néki: Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó csak egy, az Isten. Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat. Mt 19,17

És mi megismertük és elhittük az Istennek irántunk való szeretetét. Az Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben és az Isten is őbenne. 1János 4,16

43. Mit értünk azon, hogy Isten igaz?

Azon, hogy Isten igaz, azt értjük, hogy Isten megítéli életünket és minden cselekedeteinket, a jót jutalmazza, a rosszat bünteti. Életének és cselekedetének következményeit mindenkinek viselnie kell.

Lásd: Aki megfizet mindenkinek az ő cselekedetei szerint: azoknak, akik a jó cselekedetekben való állhatatossággal dicsőséget, tisztességet és halhatatlanságot keresnek, örökélettal, azoknak pedig, akik versengők és akik nem engednek az igazságnak, hanem engednek a hamisságnak, búsulással és haraggal. Nyomorúság és ínség minden gonoszt cselekedő ember lelkének, zsidónak először meg görögnek, Dicsőség pedig, tisztesség és békesség, minden jót cselekvőnek, zsidónak először meg görögnek. Mert nincsen isten előtt személyválogatás. Róma 2,6-11

44. Mit értünk azon, hogy Isten irgalmas?

Azon, hogy Isten irgalmas azt értjük, hogy atyai szeretetéből elnézi vétkeinket s időt ad a megjobbulásra, hogy megtérjünk és megbocsásson.

Lásd: a tékozló fiú történetét - Lk15,11-24

45. Mindazok, amiket Istenről tanultunk, mire buzdítanak?

Mindazok, amiket Istenről tanultunk, arra buzdítanak, hogy őt, az egy Istent lélekben és igazságban imádjuk, benne bízunk, őt szeressük s törvényei szerint éljünk és dolgozzunk.

III. Isten gyermeke

46. **Melyik Isten legnemesebb teremtménye a földön?**

Isten legnemesebb teremtménye a földön az ember.

47. **Miben nyilvánul meg irántunk Isten atyai szeretete?**

Isten atyai szeretete irántunk abban nyilvánul meg, hogy kiemel teremtményei közül, megáld lelki tehetségekkel, s így gyermekei és munkatársai lehetünk.

48. **Melyek Isten által adott lelki tehetségeink?**

Isten által adott lelki tehetségeink a következők: hit, értelem, szabadakarat, lelkiismeret és szeretet.

49. **Mit a hit?**

A hit bizalom Istenben, mely által gyermeki kapcsolatot teremtünk Istennel, gondviselő Atyánkkal.

A hit pedig a reménylett dolgok valósága és a nem látott dolgokról való meggyőződés. Zsidók 11,1

Az igaz ember hitből él. Róma 1,17b

50. **Mi az értelem?**

Az értelem az a lelki tehetség, melynek segítségével ismereteket gyűjtünk, gondolkozunk és ítéleteket alkotunk Istenről, önmagunkról, felebarátainkról és a világról. Az értelem ezzel a tevékenységgel a hit lámpása is.

Nekünk azonban az Isten kijelentette az ő Lelke által; mert a Lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységét is. 1Korintus 2,10

Az Úrtól való szövétnek az embernek lelke, aki megvizsgálja a szívnek minden rejtekét. Példabeszédek 10,17

51. **Mi a szabadakarat?**

A szabadakarat az a lelki tehetség, mellyel szabadon határozhatjuk el magunkat a jó és igaz vagy a rossz és a hamis követésére. Szabadakaratunk minden döntéséért vállalnunk kell a valláserkölcsi felelősséget.

Mert nem kaptatok szolgaság lelkét ismét a félelemre, hanem a fiúságnak Lelkét kaptatok, aki által kiáltjuk: Abbá, Atyám. Róma 8,15

Mert ti szabadságra hivattatok, atyámfiai; csak hogy a szabadság ürügy ne legyen a testnek, sőt szeretettel szolgáljatok egymásnak. Galatta 5,13

52. Mi a lelkiismeret?

A lelkiismeret az a lelki tehetség, mely megítéli cselekedeteinket, buzdít a jóra, a rossztól pedig visszatartani igyekszik. A lelkiismeret, ha jót teszünk, jutalmaz, ha rosszat teszünk, vádol.

Ebben gyakorlom pedig magamat, hogy botránkozás nélkül való lelkiismeretem legyen az Isten és emberek előtt mindenkor. ApCsel 24,16

53. Mi a szeretet?

A szeretet az a lelki tehetség, mely képesség tesz arra, hogy Istenben bízó gyermekek legyünk és felebarátainkkal békességben éljünk. A szeretet lelki tehetségeink koronája.

Én pedig azt mondom nektek: szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnek és imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket.

Hogy legyetek a ti mennyei Atyátoknak fiai, aki felhossa az ő napját mind a jókra, mind a gonoszakra és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak.

Mert ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, micsoda jutalmát veszitek? Avagy a vámszedők is nem ugyanazt cselekszik-e? Mt 5,44-46

54. Mivel köszönjük meg Istennek lelki tehetségeinket?

Lelki tehetségeinket Isten és felebarátaink iránti szeretettel, építő munkával és önzetlen szolgálattal köszönjük meg gondviselő Atyánknak.

55. Mi a hivatásunk?

A mi hivatásunk az, hogy Istentől kapott lelki tehetségeinkkel Istenországát építsük a földi életben.

Hanem keressétek először Istennek országát és az ő igazságát; és ezek mind megadatnak nektek. Mt 6,33

56. Betölthetjük-e hivatásunkat a földi életben?

Hivatásunkat betölthetjük a földi életben; Isten példát mutatott erre Jézus és Istenországa munkásainak élete által.

Mert példát adtam nektek, hogy amiképpen én cselekedtem veletek, ti is akképpen cselekedjete. János 13,15

IV. Jézus

57. Mit értünk ezen: Hiszek Jézusban?

Midőn ezt mondjuk: hiszek Jézusban, ezzel kifejezzük azt a meggyőződésünket, hogy Jézus Istennek legjobb gyermeke és prófétája, tanítása pedig a legbiztosabb út, melyen Isten igaz ismeretére juthatunk.

58. Honnan ismerjük meg Jézust?

Jézust az Újszövetségből ismerjük meg: Máté, Márk, Lukács és János szerinti evangéliumokból, hol életének története és tanításai vannak megírva.

Az evangéliumok nem tartalmazzak Jézusról időrend szerinti, hiánytalan életrajzot, de segítségükkel összeállíthatjuk életének legfontosabb mozzanatait. Az evangéliumok őrzik azokat az igazságokat, melyeket Jézus tanított s melyeknek követése minket boldoggá tehet. Jézus leginkább rövid mondatokban, hasonlatokban és példázatokban tanított. Ezeket meg kell érteni ahhoz, hogy reánk nézve erkölcsi eredményük legyen; különben nem értjük meg Jézus célját és nem mondhatjuk, hogy őt ismerjük.

59. Mit tudunk Jézus születéséről?

Jézus Augustus Octavianus római császár uralkodása alatt született. Atyja József názáreti ácsmester, anyja Mária volt. Testvérei: Jakab, Józse, Júdás és Simon; leánytestvérei nevét az evangéliumok nem jegyezték fel. Jézus szüleivel és testvéreivel Názáretben lakott.

Avagy nem ez-é az az ácsmester, Máriának a fia, Jakabnak, Józseának, Júdásnak és Simonnak pedig testvére? És nincsenek-é itt közöttünk az ő nőtestvérei is? Márk 6,3

60. Milyen veszély fenyegette Jézust csecsemő korában?

Az evangéliumok elbeszélése szerint Jézust csecsemő korában Heródes, a zsidók alkirálya meg akarta öletni.

61. Hogyan menekült meg Jézus e veszélytől?

Jézus e veszélytől úgy menekült meg, hogy szülei Egyiptomba vitték, ahonnan csak akkor tértek haza Názáretbe, miután Heródes meghalt.

62. Mit tudunk Jézus gyermekkoráról?

Jézus, amikor 12 éves volt, szüleivel egy ünnep alkalmával Jeruzsálemba a templomba mentek; ott a papokkal való beszélgetés közben kitűnt okos értelmével. Szülei házában engedelmes és jó gyermek volt, növekedett testben és lélekben, bölcsességben, Isten és emberek iránti kedvességben.

63. Hány éves korában kezdett Jézus tanítani?

Jézus, 30 éves korában kezdett tanítani. Mielőtt tanítani kezdett volna, megkereszteltette magát Keresztelő Jánossal.

64. Mi Jézus tanításainak célja?

Jézus tanításainak az a célja, hogy megismertesse velünk Isten törvényeit, s ezáltal megszabadítson a tudatlanságtól, bűntől és a halál félelmétől.

65. Miképpen szabadít meg Jézus a tudatlanságtól?

Jézus a tudatlanságtól úgy szabadít meg, hogy tanításai és példaadása által megismerteti velünk Istent, valamint kötelességeinket és hivatásunkat.

66. Miképpen szabadít meg Jézus a bűntől?

Jézus a bűntől úgy szabadít meg, hogy megmutatja mi a bűn és miképpen lehet azt elkerülni. Életében pedig olyan példát állít előnkbe, melyet ha követni igyekszünk, a bűntől mindinkább szabadok leszünk.

67. Miképpen szabadít meg Jézus a halál félelmétől?

Jézus úgy szabadít meg a halál félelmétől, hogy megerősíti hitünket Isten atyai szeretetében és az örökéletben.

68. Jézusnak ezt a munkásságát minek nevezzük?

Jézusnak ezt a munkásságát, mellyel leveszi rólunk lelki életünk súlyos terheit, szabadításnak nevezzük. Ilyen értelemben hisszük, hogy ő a mi szabadítónk.

69. Jézus szerint melyik a vallás legfőbb törvénye?

A vallás legfőbb törvényét Jézus a szeretet kettős parancsolatában foglalta össze, amely így hangzik: "Minden parancsolatok között az első: az Úr, ami Istenünk egy Úr. Szeressed azért az Urat a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és teljes erődből Ez az első parancsolat. A második pedig hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat. (Mk12,28-31)

Jézus a vallás erkölcsi élet igazságait a Hegyi Beszédben és példázataiban fejtette ki.

A Hegyi Beszéd tanításai a következők:

Kik a boldogok (Mt 5,3-13);

A tanítványok hivatása (Mt 5,13-16);

A régi és az új törvény (Mt 5,17-48);

A képmutatás a legnagyobb bűn (Mt 6,1-23);

Az ember szeretetének tárgya csak egy lehet (Mt 6,24-34);

Az életben mások iránt legyünk szelídek, magunk iránt szigorúak (Mt 7,1-14);

Az igaz vallás gyümölcse a cselekedet (Mt 7,15-29);

Jézus legszebb példázatai és történetei:

A magvető - Márk 4,1-20;

A mustármag, kovász és az elvetett mag - Márk 4,26-33;

A könyörülő samaritánus - Lukács 10,25-37;

A tékozló fiú - Lukács 15,11-32;

A talentumok - Máté 25,14-30;

A samariai asszony - János 4,1-42;

A kisgyermek - Márk 10,13-16;

A Farizeus és a publikánus - Lukács 18,9-14;

A gazdag ifjú - Márk 10,17-31;

Zákeus - Lukács 19,1-10;

A bűnös asszony - János 8,3-11;

Mária és Márta - Lukács 10,38-42;

Gazdag és Lázár - Lukács 16,19-31;

Bolond gazdag - Lukács 12,13-21;

A nagy vacsora - Lukács 14,15-24;

Nikodémus - János 3,1-21;

A gonosz szolga - Máté 18,21-35;

Az elveszett juh és Drahma - Lukács 15,3-10.

70. Hogyan foglaljuk össze Jézus tanításait?

Jézus tanítását a következőképpen foglaljuk össze:

Egy az Isten, aki Lélek, Ő a mi gondviselő Atyánk. Mi Isten gyermekei és egymásnak testvérei vagyunk. Legfőbb kötelességünk: szeretni Istent, szeretni felebarátainkat és építeni Istenországát a földön. Kötelességeink teljesítésében hallgassunk lelkiismeretünk szavára, válasszuk mindig a jót, igazat és szépet, s ezek mellett tartsunk ki híven. Ha így élünk, jutalmunk a nyugodt szív, közöttünk a békesség és az örökélet öröme.

71. Nevezzük-e Jézust Istennek is?

Jézust nem nevezzük Istennek, mivel tudjuk, hogy valóságos ember volt.

72. Miből tudjuk, hogy Jézus valóságos ember volt?

Jézus valóságos ember voltát az evangéliumokból tudjuk, ahol ő is legelőször embernek, emberfiának nevezi magát. De ember voltát igazolja egész élete is: született, testben és lélekben növekedett, örvendett, búsult, éhezett, szomjazott, szenvedett és meghalt.

Embernek tartják Jézust tanítványai és kortársai is.

73. Miben különbözött Jézus mégis más emberektől?

Jézus más emberektől abban különbözött, hogy Isten törvényei szerint élt és minden cselekedete megegyezett gondviselő Atyjának akaratával; így lett ő számunkra "út, igazság és élet".

74. Milyen intézkedést tett Jézus, hogy tanításai elterjedjenek?

Jézus mindjárt kezdetben 12 férfit vett maga mellé, kiket tanítványainak nevezünk. Velük járt az országban, mindenütt tanított, a szegényekkel jót tett, a betegeket gyógyította s ezzel tanítványait előkészítette tanításainak terjesztésére.

Tanítványai halászok, vámszedők, szegény emberek voltak, kiválasztásuk Jézus emberismeretét igazolja.

A tanítványok nevei: Péter volt az első, kit követett András, Jakab, János, Filep, Bertalan és Tamás, Máté, Jakab, Simon, Taddeus és Júdás, így nevezé őket rendre a Szentírás.

75. Kik voltak Jézus ellenségei?

Jézus ellenségei azok voltak, akik Istenországa terjedésétől hatalmi és anyagi érdekeiket féltették, ezért őt rágalmazták és üldözték.

76. Ellenségeinek ez a magatartása elcsüggesztette-e Jézust?

Ellenségeinek ez a magatartása nem csüggesztette el Jézust, bízott Istenben és tanításainak igazságában. Aki pedig ezekre támaszkodik, az soha el nem csüggedhet.

De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el. (Ézsaiás 40,31)

77. Mit tett Jézus üldöztetése és szenvedése között?

Jézus üldöztetése és szenvedése között imádkozott, miáltal mindig újabb erőt és bátorságot nyert munkája folytatására.

És kimenvén, méne az ő szokása szerint az Olajfák hegyére; követék pedig őt az ő tanítványai is. És mikor ott a helyen vala, monda nékik: Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek. És ő eltávozék tőlük mintegy kőhajításnyira, és térde esvén imádkozék, mondván: Atyám, ha akarod, távoztasd el tőlem a poharat, mindazáltal ne úgy legyen ahogy én akarom, hanem ahogy te akarod. Lukács 22,39-42

78. Miképpen kell imádkozni?

Hogy miképpen kell imádkozni azt a "Miatyánk"-ból tanulhatjuk meg. Ezt az imádságot tanította tanítványainak, mondván: "Ti azért így imádkozzatok:

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a Te neved, jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod, mint a mennyben úgy itt a földön is. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. És bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. És ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség, mindörökké. Ámen!"

79. Milyenek kell lennie imádságunknak?

Az imádság Istennek való lelki közösség és beszélgetés. Éppen ezért imádságunknak egyszerűnek, rövidnek és lélekből fakadónak kell lennie, melyben inkább lelki, mint testi jókat kell kérnünk. Így lesz imádságunk az Istennek való bizalomnak tiszta tükre.

Jézus arra tanított, hogy az imádkozáshoz Istennel való lelki közösségünk teljes átélése szükséges.

Valahányszor az imádságnak szükségét érezzük, a csendet és a magányt kell keresnünk, hogy az Istennel való beszélgetésünk teljes és zavartalan lehessen. természetesen a gyülekezetben is tudunk imádkozni az imádkozás közös céljának elérésében. Vigyáznunk kell azonban arra, hogy az áhítatot senki és semmi meg ne zavarja.

Te pedig, amikor imádkozol menj be a te belső szobádba és ajtódat bezárva, imádkozzál a te Atyáddhoz, aki titkon van; és a te Atyád, aki titkon néz, megfizet néked nyilván. Máté 6,6

80. Hány évig tanított Jézus?

Jézus csak három évig tanított; ellenségei, Júdás árulása következtében elfogták, Pilátus által halálra ítélték és keresztfára feszítették.

81. Milyen volt Jézus halála?

Jézus halála - éppen, mint élete - Isten és emberek iránti szeretetének megnyilvánulása volt. A keresztfán is ellenségeiért imádkozott, számukra Istentől bocsánatot kért s lelkét a gondviselő Atyjának ajánlotta.

Jézus ezt mondta: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek. Elosztván pedig az ő ruháit, vetének reájok sorsot. Lukács 23,34

Ekkor Jézus hangosan felsírt: Atyám a te kezébe teszem le az én lelkemet. És ezt mondván meghalt. Lukács 23,46.

82. Mi történt Jézus halála után?

Jézus halála után hűséges tanítványai és követői testét a keresztfáról levették s Arimathiai József sírjába eltemették. Tanítványai és követői hűséggel őrizték tanítómesterük emlékét és hirdették tanításait.

83. Jézus életének nevezetesebb eseményeit miáltal tartjuk emlékezetben?

Jézus életének nevezetesebb eseményeit az ünnepek által tartjuk emlékezetben.

84. Melyek ezek az ünnepek?

Ezek az ünnepek a következők: karácsony, virágvasárnap, nagypéntek, húsvét, áldozócsütörtök és pünkösd.

Karácsony Jézus születésének, virágvasárnap utolsó jeruzsálemi útjának, nagypéntek halálának, húsvét eszmei győzelmének, áldozócsütörtök a tanítványok öntudatra ébredésének, pünkösd a lélek diadalának és az egyház megalakulásának ünnepe.

Karácsony mindig december 25.-re esik. A többi ünnep húsvéttól függ. Húsvét mindig a tavaszi napéjegyenlőséget követő holdtölte utáni első vasárnap van. Ha a holdtölte éppen vasárnapra esik, akkor azon a vasárnapon van húsvét. Húsvét előtti 3. nap nagypéntek, húsvéttól 40 napra áldozócsütörtök s ettől 10 napra pünkösd következik.

85. Ezeken kívül vannak-e még ünnepeink?

Ezeken kívül ünnepünk még: minden vasárnap, az őszi hálaadás napja, újesztendő első napja és november 15, Dávid Ferenc halálának emlékünnepe.

Az őszi hálaadás ünnepe mindig szeptember utolsó vasárnapjára esik.

86. Mindazok, amiket Jézusról tanultunk, mire köteleznek?

Mindazok, amiket Jézusról tanultunk, arra köteleznek, hogy őt szeressük, igyekezzünk tanításait megismerni és példáját minél hívebben követni.

Ekkor monda Jézus az ő tanítványainak: Ha valaki jönni akar én utánam, tagadja meg magát, vegye fel az ő keresztyét és kövessen engem. Mt 16,24

V. Szentlélek

87. Mit értünk a szentlelken?

A szentlelken értjük Istennek erejét és jóra való segítségét, mely az értelmet világosítja, a szívet tisztítja, az akaratot erősíti; egyszóval: megvilágosít, megnyugtat, bátorít és boldogít.

Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok és az Isten lelke lakozik bennetek? 1Korintus 3,16

Avagy nem tudjátok, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szentléleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek, és nem a magatokéi vagytok? 1Korintus 6,19

88. Lehet-e személy a szentlélek?

A szentlélek nem lehet személy, mivel Istennek ereje.

Mert nem a félelemnek lelkét adta Isten nekünk, hanem az erőnek és a szeretetnek és a józanságnak a lelkét. 2Timóteus 1,7.

89. Mit tanítanak egyes keresztény felekezetek a szentlélekről?

Egyes keresztény felekezetek a szentlelket és Jézust is külön-külön isteni személynek tanítják és ezt így fejezik ki: az Isten lényegében egy, de személyében három: Atya, Fiú (Jézus) és Szentlélek. Ezt nevezik szentháromságnak.

Az unitáriusok a szentháromságot nem tanítják, mert mi Istent mind lényegében, mind személyében oszthatatlan egynek hisszük.

90. Kikben munkálkodott a szentlélek?

A szentlélek a prófétákban, apostolokban és mindazokban a jó és igaz személyekben munkálkodott, akik Istent és felebarátaikat szerették.

Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó, hanem a Szentlélektől indítva szólottak az Istennek szent emberei. 2Péter 1,21.

91. Legnagyobb mértékben kiben volt munkás a szentlélek?

A szentlélek legnagyobb mértékben Jézusban volt munkás.

92. Isten lelke ma is munkálkodik bennünk?

Isten lelke ma is munkálkodik bennünk; világosítja értelmünket, hogy az igazat és jót megismerjük, s erősíti akaratunkat, hogy a jó és igaz mellett szilárdan megmaradjunk. Egyben megismerteti velünk gyarlóságainkat, megértésre és jobbulásra indít.

... Mondom pedig, Lélek szerint járjatok... de a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békeesség, békétűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség... Ha a Lélek szerint élünk, a Lélek szerint is járjunk. Lásd az egész részt: Galata 5,14-25.

93. Mi segíti elő bennünk a szentlélek munkáját?

A szentlélek munkáját elősegíti bennünk a Jézus tanításaival való foglalkozás, az Istentiszteletet buzgó lélekkel való látogatása, a szertartások gyakorlása, szívünk tisztaságának megőrzése és valláserkölcsei kötelelességeink teljesítése.

Boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők az Istent meglátják. Máté 5,8.

VI. Unitárius Anyaszentegyház

94. Mit értünk az unitárius anyaszentegyházon?

Az unitárius anyaszentegyházon azoknak a híveknek lelki közösségét értjük, akik Jézus tanításainak és példájának követésével Istenországa építésén munkálkodnak.

Lásd: Effézus 1,19-22

95. Miben ölt testet az unitárius anyaszentegyház?

Az unitárius anyaszentegyház testet ölt azokban a gyülekezetekben és egyházközségekben, melyekben Jézus tanításait hirdetik és példája követésére törekednek.

96. Ki az unitárius anyaszentegyház feje?

Az unitárius anyaszentegyház feje Jézus, akinek egyenlő munkatársai mindazok, kik a gyülekezetekben és egyházközségekben az ő tanításait hirdetik.

97. Hogyan vezeti Jézus az unitárius anyaszentegyházat?

Jézus az unitárius anyaszentegyházat tanításai által vezeti. Tanításai hirdetésére vannak rendelve a lelkészek, őket hallgatni, a Szentírást megismerni s annak tanításai szerint élni a híveknek is kötelessége.

98. Kik az előljárók az unitárius egyházban?

Az unitárius egyház előljárói a következők:

- az egyházközségben: a lelkész, gondnok, énekvezér, keblitanácsosok és az egyházfiak;
- az egyházkörben: az esperes, a két felügyelő gondnok, egyházköri jegyző és közügyigazgató;
- az egyetemes egyházban: a püspök, két főgondnok, főjegyző, közügyigazgató.

Az unitárius egyház legfőbb kormányzó testülete az Egyházi és Zsinati Főtanács, melynek végrehajtó szerve az Egyházi Képviselő Tanács.

... aki közöttetek nagy akar lenni, legyen ti szolgátok; és aki közöttetek első akar lenni, legyen ti szolgátok. Valamint az embernek Fia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és adja az ő életét váltságul sokakért. Mt 20,26-28.

Lásd még: 1Péter 5,1-3.

99. Milyen bánásmóddal kell lenni az egyházban a rosszak iránt?

Mivel mindnyájan Isten gyermekei vagyunk, a rosszakat nem zárhatjuk ki az egyházból, hanem törekednünk kell őket testvéri szeretettel és példaadó étellel jó útra téríteni.

100. A különböző felekezetek tagjai, hogy viselkedjenek egymás iránt?

A különböző felekezetűek kötelessége, hogy egymást mint testvérek szeressék, mert ez a Jézus követőinek ismertető jegye: "Arról ismernek meg titeket, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretitek." János 13,35.

VII. Bűn és bűnbocsánat

101. Mit nevezünk bűnnek?

Bűnnek nevezünk minden tudatosan elkövetett rossz cselekedetet, mellyel Isten törvényét megsértjük.

102. Hányféle bűnt ismerünk?

Kétféle bűnt ismerünk: cselekedeti és mulasztási bűnt. Cselekedeti bűn az, amidőn valaki bármi rosszat cselekszik. Mulasztási bűn az, ha valaki a jót halogatásból, részvétlenségből vagy hanyagságból megtenni elmulasztja.

103. Elmondhatja-e valaki magáról, hogy nem bűnös?

Senki sem mondhatja el magáról, hogy bűnt nem követett el, mert lelkiismeretünk tiltása ellenére is gyakran megsértjük Isten törvényeit és a jó helyett rosszat cselekszünk.

Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűn mibennünk, magunkat csaljuk meg és igazság nincsen mibennünk. 1János 1,8.

104. Miért vétkezünk Isten törvényei ellen?

Isten törvényei ellen azért vétkezünk, mert gyarlók vagyunk.

105. Mit értünk azon, hogy gyarlók vagyunk?

Midőn azt mondjuk, hogy gyarlók vagyunk, ezen azt értjük, hogy mi Isten növekedésben levő gyermekei vagyunk. Erényeink mellett vannak gyengeségeink is, melyek emberségünknek állandó veszedelmei, mivel elhomályosítják értelmünket, feldúlják szívünk nyugalmát és megzavarják közöttünk a békességet.

Ezeket a gyengeségeket együtt gyarlóságnak nevezzük.

Senki se mondja amikor kísértésbe jut: az Isten kísért engem, mert az Isten a gonosztól nem kísérhető és ő maga sem kísért senkit gonosszal. Mert mindenki saját kívánságától vonzva és csalogatva esik kísértésbe. Azután a kívánság megfogánva bűnt szül, a bűn pedig kiteljesedve halált nemz. Jakab 1,13-15.

106. Mivel magyarázzák más keresztény felekezetek az ember bűnös voltát?

Más keresztény felekezetek az ember bűnös voltát azzal magyarázzák, hogy a bibliai első pár ember Isten parancsolata ellenére evett a tiltott fa gyümölcséből. Ennek a cselekedetnek következménye lett az emberiség bűnbeesése és olyan megromlása, mely az embert önerejéből képtelenné tette a jóra. Ezt nevezik eredeti bűnnek.

107. Az unitáriusok tanítják-e az eredeti bűnt?

Az unitáriusok nem tanítják az eredeti bűnt. Nem hisszük, hogy az első pár ember bűne miatt mi is bűnösök lennénk. Isten szeretetével és igazságosságával ellentétben állana az, hogy mások bűnét nekünk is bűnül tulajdonítsa, hiszen a bűn mindenkinek személyes rossz cselekedete.

108. Mi a következménye a bűnnek?

A bűnnek következménye: istenfiúságunk megtagadása és elszakadás Istentől s embertársainktól, mindez a bűnhődésben jut kifejezésre.

Ne tévelyegjete, Isten nem csúfoltatik meg, mert amit vet az ember azt is aratja. Mert aki vet az ő testének, a testéből arat veszedelmet; aki pedig vet a léleknek, a lélekből arat örök életet. Galata 6,7-8.

109. Van-e bűnbocsánat?

Bűnbocsánat van. Azonban a bűnt, ha már megtörtént, úgy eltörölni, mintha soha sem lett volna, lehetetlen. Isten azonban hosszútűrő, szerető Atya, aki bűneinkért nem vet el magától, hanem időt s lehetőséget ad a megtérésünkre és megjavulásunkra. Ez a bűnbocsánat, melyről Jézus példázataiban tanít. (lásd pl. a tékozló fiú példázatát: Lk 15,11-30).

110. Kitől várhatjuk bűneink bocsánatát?

Bűneink bocsánatát egyedül Istentől várhatjuk.

111. Mi által várhatjuk Istentől bűneink bocsánatát?

Bűneink bocsánatát Istentől csak úgy várhatjuk, ha őszintén megtérünk, bűneinket megbánjuk és szeretetben s jóságban napról napra erősödünk.

VIII. Örökélet

112. Mit értünk ezen: hiszek az örökéletben?

Midőn ezt mondjuk, hiszek az örökéletben, ezzel kifejezzük azt a meggyőződésünket, hogy az élet örök és a Lélek hallhatatlan.

113. Hogyan fogjuk fel a halált?

A halált úgy fogjuk fel, mint Isten törvénye szerint bekövetkező változást. Testünk a halál után porrá lesz, mint azelőtt volt, lelkünk pedig tovább él Istennél, akitől soha el nem szakadt.

És a por földdé lenne, mint azelőtt volt, a lélek pedig megtérne Istenhez, aki adta volt azt. Prédikátor 12,9.

114. Mi vár ránk az örökéletben?

Az örökéletben Isten mindenkinek megvizsgálja életét és cselekedeteit, jutalmat vagy büntetést mér reánk aszerint, amint éltünk.

IX. Szertartások

115. Milyen szertartásaink alapulnak Jézus tanításán?

Jézus tanításán két szertartásunk alapul: a keresztelés és az úrvacsora.

116. A keresztelésen és úrvacsorán kívül még milyen szertartásaink alakultak ki?

A keresztelésen és az úrvacsorán kívül a következő szertartásaink alakultak ki: konfirmáció, házasság megáldása és a temetés.

117. Milyen hatást tulajdonítunk a szertartásoknak?

A szertartásoknak valláserkölcsei életünket erősítő hatást tulajdonítunk. A szertartások kötelességeinkre figyelmeztető eszközök, melyek Jézus példájának követésére és a jócselekedetek gyakorlására indítanak.

118. Mi a keresztelés?

A keresztelés az a szertartás, mely által a keresztény egyház tagjaivá válunk.

Szoros értelemben véve a kereszteleés senkit sem tesz kereszténnyé. A kereszteleés csupán ünnepélyes kinyilvánítása a szülők és keresztszülők részéről annak, hogy keresztény hitüket nagyra becsülik s azt óhajtják, hogy gyermekeik is abban nőjenek fel és éljenek.

119. Mikor kell megkeresztelkedni?

Hogy mikor kell megkeresztelkedni, arra nézve Jézus határozott időt nem rendelt. Régen a keresztények akkor keresztelkedtek meg, amikor hitükről vallást tudtak tenni. Most az a szokás, hogy a keresztény szülők gyermekeiket még csecsemő korukban megkereszteltetik.

120. Ha valaki kereszteleetlenül hal meg, elkárhozik-e?

Ha valaki kereszteleetlenül hal meg nem kárhozik el, mert a kereszteleés magában senkit sem üdvözít.

121. Helyes-e elmulasztani a kereszteleést?

A kereszteleést elmulasztani nem helyes és nem is szokta senki, aki Jézus tanításait és az egyház szertartásait tiszteletben tartja.

122. Mikor tudjuk meg, hogy a kereszteleés mire kötelez?

Hogy a kereszteleés mire kötelez, azt a konfirmáció alkalmával tudjuk meg.

123. Mi a konfirmáció?

A konfirmáció az unitárius hitben való megerősödés kinyilvánítása, a konfirmáció által az egyház önálló tagjai leszünk és Isten előtt felelősséget vállalunk minden cselekedetünkért és hithűségünkért.

124. Mi által válik teljessé a konfirmáció?

A konfirmáció az úrvacsora vételével válik teljessé, melyben ez alkalommal részesülünk először életünkben.

125. Mi az úrvacsora?

Az úrvacsora az a szertartás, mely által Jézus halálára emlékezünk és példája követésére buzdítást nyerünk.

126. Honnan ismerjük az úrvacsora történetét?

Az úrvacsora történetét az evangéliumokból és Pál apostol első korinthusi leveléből ismerjük meg. Eszerint: Jézus halála előtt való este összegyűjtötte tanítványait és velük a

hagyományos húsvéti báránnyt elfogyasztotta. Mikor a vacsorának vége volt, Jézus kenyeret vett a kezébe, megtörte, megáldotta és rendre adta a tanítványainak, ezt mondva: "Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely tiérettetek megtöretik". Azután vette a bort, hasonlóképpen megáldotta s tanítványainak rendre adta és így szólott: "Igyatok ebből mindnyájan, ez az én vérem, mely tiérettetek kionttatik." S mind a kenyér, mind a bor kiosztásánál hozzátette: "Valahányszor ezt cselekszitek, az én emlékezetemre tegyétek."

Lásd: *1 Korintus 11,23-26*

127. Miért nevezzük ezt a szertartást úrvacsorának?

Ezt a szertartást azért nevezzük úrvacsorának, mert Jézus először vacsora alkalmával gyakorolta.

128. Miből áll az úrvacsora?

Az úrvacsora kenyérből és borból áll.

129. Mit értünk ezen a kifejezésen: "ez az én testem, ez az én vérem"?

Ezen a kifejezésen: "ez az én testem, ez az én vérem" azt értjük, hogy az úrvacsorai kenyér Jézus megtöretett testét, az úrvacsorai bor pedig Jézus kiontott vérét jelképezi.

130. Kinek kell úrvacsorával élni?

Úrvacsorával élni kell minden konfirmált unitáriusnak, aki Jézus emlékezetét tiszteletben tartja.

131. Kik nem élhetnek úrvacsorával?

Úrvacsorával nem élhetnek az örültek, részegek és a kisgyermek, mert e szent vendégséget a közönséges evéstől nem tudják megkülönböztetni.

132. Hol élünk úrvacsorával?

Úrvacsorával a templomban szoktunk élni, ahol a gyülekezet tagjai az egy kenyérből és borból való részesülés által felebaráti szeretetre és egyetértésre is buzdítást nyernek.

A gyengélkedőknek, betegeknek és általában olyanoknak, akik nem mehetnek el a templomba, tartózkodási helyükön is kiszolgáltathatja a lelkész az úrvacsorát.

133. A bűnösök élhetnek-e úrvacsorával?

A bűnösök élhetnek úrvacsorával és őket nem kell eltiltani az úrasztalától, mert a Jézusra való emlékezés elősegítheti megjavulásukat.

134. Az unitáriusok hányszor élnek úrvacsorával?

Az unitáriusok évenként négyszer élnek úrvacsorával: karácsony, húsvét, pünkösöd és az őszi hálaadás ünnepén.

A felsorolt ünnepek kívül úrvacsorával élhetnek még az unitárius templomszentelés és zsinat alkalmával, ott, ahol templomszentelés és zsinat van.

135. Milyen készüléssel kell az úrasztalához járulni, hogy annak méltó vendégei lehessünk?

Hogy méltó vendégei lehessünk az úrasztalának, ahhoz belső, lelki készüléssel kell járulni.

Hálát kell adnunk Istennek, hogy minket nemcsak testi, hanem lelki életre is teremtett.

A tisztelet és szeretet érzésével kell megemlékeznünk Jézusról.

Szeretettel és jóindulattal kell viseltetnünk felebarátaink iránt, kikkel mind egy Istennek vagyunk gyermekei.

Hibáinkat és bűneinket megbánva fogadást kell tennünk, hogy ezentúl törekedni fogunk szívünk tisztaságát jobban megőrizni és Istenhez s önmagunkhoz méltó életet élni.

Ezek együttvéve alkotják önvizsgálatunkat, mely nélkül hiábavaló az úrasztalához való járulásunk. Erre figyelmeztet Pál apostol is: "Próbálja meg minden ember magát és úgy egyék abból a kenyérből és úgy igyék abból a pohárból, mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik." *1 Korintus 11,28.*

A külső készüléssel kapcsolatban jegyezzük meg, hogy Isten a külsőre nem tekint, mindazonáltal az illendőség úgy hozza magával, hogy az úrasztalához tisztán és rendesen felöltözve járuljunk.

136. Készek vagytok-e úrvacsorát venni?

Készek vagyunk úrvacsorát venni és hitünkről ezáltal is bizonyosságot tenni. Egyben hálát adunk Istennek, gondviselő Atyánknak, hogy értelmünket felvilágosította és megengedte értünk azt az időt, melyben alkalmassá lettünk arra, hogy az unitárius vallás igazságait és valláserkölcsei kötelességeinket megismerjük, hogy ezek által földi boldogságunkat és üdvösségünket munkáljuk.

Az örökkévaló egy Istenben, gondviselő Atyánkban bízunk mi rendíthetetlenül. Az ő nevének legyen dicséret és dicsőség most és mindörökké. Ámen!

Vége!